

Obsah

O autorovi	V
Předmluva	VII
Seznam zkratek	XVII
Úvod	1
KAPITOLA I. Vývoj práva vadného plnění	4
1. Římské právo	5
1.1 Odpovědnost za evikci (za vady právní)	5
1.2 Odpovědnost za vady faktické	7
2. ABGB	12
2.1 Návaznost na právo římské	12
2.2 Jednotná odpovědnost za právní a faktické vady v ABGB	13
2.3 Právo z vadného plnění jako prostředek nápravy omylu	18
2.4 Právo z vadného plnění jako právo z nesplnění, resp. nikoliv řádného splnění	26
3. Dílčí shrnutí	31
KAPITOLA II. Konsekvence vývoje práva odpovědnosti za vady v ObčZ	33
1. Práva z vad jako práva z nikoliv řádného plnění (nesplnění)	33
2. Problém tzv. plurality definic a zásada shodného zacházení s právními a faktickými vadami	38
2.1 Úvodem	38
2.2 Přehled definic vady v ObčZ	40
2.3 Rozdílnost definic	41
2.4 Snaha o koherentní výklad	43
2.5 Princip jednotné úpravy právních a faktických vad	47
2.6 Existence potřeby rozlišování mezi faktickými a právními vadami?	49
3. Dílčí shrnutí	52
KAPITOLA III. Věcná působnost § 1914 a násl. ObčZ	54
1. Úplatnost	54
1.1 „Úplata“ jako zdroj hodnotového odůvodnění práva z vadného plnění	54
1.2 Úplatné plnění	56

2. „Plní“	58
2.1 Plnění ve smyslu „přenechání věci“?	58
2.2 Věc v právním smyslu?	60
2.3 Meze aplikovatelnosti ustanovení o vadách	62
2.3.1 Starší literatura	62
2.3.2 Aktuální rakouská literatura	64
2.3.3 Kazuistika	65
2.3.4 Exkurz: odpovědnost za vady u závazků k úsilí v systémech odpovědnosti za vady regulovaných u jednotlivých zákonných smluvních typů	69
2.3.5 Dílčí shrnutí	72
3. Pojem „plnění“ ve smyslu § 1914 odst. 1 ObčZ (vlastní stanovisko)	72
3.1 Závazky k činnosti, u nichž je dluhováno úsilí	74
3.1.1 Vypořádání se s argumenty proti aplikovatelnosti práva vadného plnění na závazky k úsilí	74
3.1.2 Důvody pro aplikaci vadného plnění na závazky k úsilí	78
3.1.3 Dílčí závěr	83
3.1.4 Určení dluhovaných vlastností (tzv. „Sollbeschaffenheit“)	84
3.2 Závazky k nekonání	87
3.3 Restituční povinnosti	89
3.3.1 Stanovisko zahraniční (rakouské) literatury	89
3.3.2 Vlastní stanovisko	89
4. Dílčí shrnutí	91
KAPITOLA IV. Strukturální historicko-komparativní analýza konceptů odpovědnosti za právní vady	94
1. Obecně	94
2. Evikční princip	95
2.1 Podstata evikčního principu	95
2.2 Využití evikčního principu v moderních kodifikacích	98
2.2.1 Obecně	98
2.2.2 Francouzské právo jako prototyp evikčního principu ..	99
2.2.3 Švýcarské právo jako kombinace evikčního principu a principu opatření práva	103
2.3 Nárok na náhradu škody jako prostředek nápravy	105
2.3.1 Obecně	105
2.3.2 Švýcarské právo	106
2.3.3 Francouzské právo	109
3. Pojetí právních vad v přirozenoprávní nauce Christiana Wolffa ...	110
3.1 Nauka Christiana Wolffa	110
3.2 Neplatnost jako následek právní vady ve francouzském právu	113

4. Princip opatření práva.....	114
5. Odpovědnost za domnělá (domněle existující) práva.....	118
6. Neaplikovatelnost evikčního principu a koncepce opatření práva v poměrech nájemní a pachtovní smlouvy.....	123
7. Dílčí závěr.....	129

KAPITOLA V. Koncepce právní vady v ObčZ 131

1. Obecně.....	131
2. Aktuální názory k pojmu právní vady podle § 1920 odst. 1 věta první ObčZ.....	132
3. Ustanovení § 1914 ObčZ: Povaha smlouvy jako výchozí bod pro určení odpovědnosti za právní vady	133
3.1 Závazky k převodu práva nebo práva k věci.....	135
3.2 Závazky k úplatnému přenechání věci do užívání	138
3.3 Závazky k úsilí (prosté činnosti).....	143
3.4 Dílčí shrnutí.....	145
4. § 1920 odst. 1 věta první ObčZ: Odpovědnost za domnělá práva u smluv směřujících k převodu práva?	146
4.1 Vymezení právního problému.....	146
4.2 Jazykový výklad § 1920 odst. 1 věta první ObčZ.....	147
4.3 Vymezení smluvního rizika jako možné odůvodnění odpovědnosti za domnělé nároky	148
4.4 Vůle zákonodárce (historická argumentace)?.....	150
4.5 Vývoj a zohlednění příbuzných právních řádů	152
4.5.1 Historický vývoj českého práva	152
4.5.2 Komparativní srovnání.....	154
4.5.3 Dílčí závěr.....	155
4.6 Závada spočívající v zapsaném, leč zaniklém zástavním právu (§ 1378 ObčZ) jako argument proti odpovědnosti za domnělá práva?.....	155
4.7 Systémové argumenty proti odpovědnosti za domnělé nároky.....	158
4.8 Dílčí závěr.....	161
5. Odmítnutí evikční koncepce a přirozenoprávních myšlenek v ObčZ.....	163
5.1 Absence evikčního principu.....	163
5.2 Přirozenoprávní nauka.....	164
5.3 Dílčí závěr.....	169

KAPITOLA VI. Určení okamžiku vzniku odpovědnosti za právní vady 170

1. Obecně.....	170
2. Názory české literatury	171
3. Zohlednění závěrů zahraničních doktrín	172
3.1 CISG.....	172

3.2	CESL.....	173
3.3	Rakouské právo	173
3.4	Německé právo	175
4.	Přechod nebezpečí škody na věci jako rozhodující okamžik.....	177
4.1	Právní úprava	177
4.1.1	Obecná část	177
4.1.2	Koupě	177
4.1.3	Dílo	178
4.2	Identifikace společných znaků pravidel o rozhodném okamžiku posuzování vadnosti.....	179
5.	Okamžik opatření právní pozice	180
5.1	Konsenzuální princip.....	180
5.2	Převod věci genericky určené.....	181
5.3	Intabulační princip.....	186
5.4	Princip tradice	186
5.5	Věcná práva k věci cizí (limitovaná věcná práva)	186
6.	Moment prosaditelnosti právní pozice nabyvatele vůči zciziteli jako rozhodný okamžik	187
7.	Odpovědnost za právní vadu, která vznikne po rozhodujícím okamžiku.....	189
7.1	„Latentní“ právní vady	189
7.2	Právní vady vzniklé po rozhodném okamžiku	194
7.2.1	Vznik právní vady v důsledku porušení smluvní povinnosti zcizitele	194
7.2.2	Vznik právní vady bez porušení smluvní povinnosti zcizitele	197
7.2.3	Likvidace třetích škod jako možný kompenzační nástroj	198
8.	Dílčí shrnutí.....	202

KAPITOLA VII. Analýza právních vad u úplatných smluv o translativním nebo konstitutivním převodu vlastnického práva **204**

1.	Obecně.....	204
2.	Hlediska pro určení kvality práva, jež má být opatřeno.....	205
2.1	Ustanovení § 1012 věta první ObčZ jako východisko	205
2.2	Meze odpovědnosti za právní vady	206
2.2.1	Zákonná omezení vlastnického práva jako meze odpovědnosti zcizitele?	206
2.2.2	Vlastní stanovisko	207
2.3	Dílčí shrnutí	211
3.	„Oprávněný subjekt“ omezující právní pozici nabyvatele	211
3.1	Třetí osoba nebo převodce	211
3.2	Nabyvatel jako oprávněný z věcněprávní závady.....	212
3.3	Dílčí shrnutí	214

4.	Neopatření vlastnického práva	214
4.1	Dispozice neoprávněným	214
4.2	Převod „podmíněného“ vlastníka	217
4.3	Převod v rozporu se zákazem zcizení nařízeným předběžným opatřením podle § 74 odst. 1 OSŘ, resp. § 102 odst. 1 OSŘ	218
4.3.1	Aktuální právní úprava a stanovisko literatury	218
4.3.2	Vlastní stanovisko	219
4.3.3	Odpovědnost za právní vady	224
4.4	Převod vlastníka v rozporu s generálním a speciálním inhibitoriem podle exekučního řádu	225
4.5	Nabyvatel jako vlastník převáděné věci („koupě vlastní věci“)	226
4.5.1	Platnost smlouvy o koupi vlastní věci	226
4.6	Převod již neexistující věci	238
4.6.1	Exkurz: neexistující práva duševního vlastnictví	239
4.7	Dílčí shrnutí	240
5.	Věcněprávní závady	242
6.	Obligační práva třetích osob k předmětu plnění	244
6.1	Obecně	244
6.2	Německá nauka	246
6.3	Rakouské právo	247
6.4	Vlastní stanovisko	249
6.5	Dílčí shrnutí	252
7.	Neexistující právo k věci cizí či obligační právo	253
8.	Nároky třetích osob ze zásahu do duševního vlastnictví, všeobecného osobnostního práva, jména a obchodní firmy	255
8.1	Odpovědnost za vady právní nebo faktické?	255
8.1.1	Obecně	255
8.1.2	Německá literatura	255
8.1.3	Vlastní stanovisko	256
8.2	Nároky plynoucí ze zásahu do práv duševního vlastnictví	257
8.3	Nároky z všeobecného osobnostního práva	259
8.4	Jméno člověka a obchodní firma	260
8.5	Dílčí shrnutí	260
9.	Relativní neúčinnost (odporovatelnost) jako právní vada	261
9.1	Úvod	261
9.2	Případy odporovatelnosti v českém právu	261
9.3	Podstata odporovatelnosti a rozhodný okamžik	263
9.3.1	ObčZ	263
9.3.2	Insolvenční zákon	264
9.4	Význam odpovědnosti za právní vadu	265
9.5	Dílčí závěr	267
10.	Držba a držba jiného práva jako právní vada?	268
11.	Procesní nástupnictví podle § 107a OSŘ jako právní vada?	272

12. Omezení plynoucí z veřejnoprávních předpisů.....	273
12.1 Úvod.....	273
12.2 Rakouská nauka a judikatura.....	274
12.3 Německá nauka a judikatura.....	276
12.3.1 Starší názory.....	276
12.3.2 Moderní literatura a judikatura BGH.....	278
12.4 Vlastní stanovisko.....	280
12.4.1 Odmítnutí některých kritérií.....	280
12.4.2 Rozdílná pravidla pro vady právní a faktické jako východisko pro ospravedlnění kritérií.....	282
12.4.3 Faktický stav věci vs. její historie jako rozhodující kritéria.....	283
12.4.4 Kazuistika.....	285
12.5 Dílčí shrnutí.....	287

KAPITOLA VIII. Negativní předpoklady odpovědnosti

za právní vady.....	289
1. Obecně.....	289
2. Zásadní výkladové obtíže negativních předpokladů odpovědnosti za právní vady.....	289
2.1 Absence výjimek „Istivého zastření“ a „výslovného ujištění“?.....	291
2.2 Vztah mezi § 1920 odst. 1 věta první a § 1920 odst. 2 ObčZ... 292	
2.3 Dílčí shrnutí.....	293
3. Zjevné vady při uzavření smlouvy (§ 1917, 2103 ObčZ).....	293
3.1 Hodnotové ospravedlnění zjevných vad při uzavření smlouvy.....	294
3.1.1 Dosavadní názory české nauky a jejich kritické zhodnocení.....	294
3.1.2 Vlastní stanovisko.....	296
3.2 Nápadné právní vady.....	299
3.2.1 Vady zjistitelné z veřejného seznamu.....	299
3.2.2 Jiné nápadné právní vady.....	302
3.3 Dílčí shrnutí.....	304
4. Ujištění.....	304
4.1 Ujištění jako projev vůle směřující k vyvolání právních následků a jeho vliv na ujednané vlastnosti.....	305
4.1.1 Historický exkurs k omylu o vlastnostech individuálně určené věci.....	305
4.1.2 Význam exkursu pro české právo.....	308
4.1.3 Ujištění jako výslovný a konkludentní projev vůle... 311	
4.1.4 Vychvalování jako typová kategorie právně nezávazných tvrzení o vlastnostech.....	314
4.1.5 Diferenciace mezi ujištěním a prostým nevýznamným tvrzením skutečnosti.....	315

4.1.6	Hraniční případy „ujištění“ v judikatuře OGH a BGH	316
4.1.7	Dílčí shrnutí	320
4.2	„Výslovné ujištění“ podle § 1917 věta druhá (§ 2103 věta druhá) ObčZ	320
4.3	Ujištění zcizitele a pozitivní znalost nabyvatele o „vadě“	322
4.3.1	Stav diskuze	322
4.3.2	Vlastní stanovisko	323
5.	Lstivé zastření (§ 1917 věta druhá, § 2103 věta druhá ObčZ)	325
5.1	Obecně	325
5.2	<i>Ratio legis</i> „výluky“	326
5.3	Zastření jako nesplnění informační povinnosti?	327
5.4	Nepřímý úmysl (stupeň zavinění)	328
5.5	Požadavek „zjevnosti“ u vady lstivě zastřené?	329
5.6	Dílčí shrnutí	330
6.	Prohlášení zcizitele o omezení své odpovědnosti za vady a vzdání se práv z vad nabyvatele „předem“ (§ 1916 odst. 2 ObčZ)	331
6.1	Obecně	331
6.2	Prohlášení zcizitele o omezení své odpovědnosti předem (§ 1916 odst. 2 věta první ObčZ)	332
6.3	Vzdání se nabyvatele práv z vad (§ 1916 odst. 2 věta druhá ObčZ)	332
6.4	Odmítnutí relevance ve fázi uzavření smlouvy	333
6.5	Význam § 1916 odst. 2 ObčZ ve fázi realizace smlouvy	335
6.6	Prohlášení a vzdání se „předem“	336
6.7	Vzdání se práv z vad po přijetí, resp. přijetím	338
6.8	Dílčí shrnutí	339
7.	Dohoda o zcizení věci úhrnkem	340
7.1	Vývoj pravidla	340
7.2	Závěry rakouské nauky	341
7.3	Česká judikatura a nauka	343
7.4	Vlastní stanovisko	345
7.5	Dílčí shrnutí	348
8.	Ujednání o vyloučení odpovědnosti za vady	348
8.1	Obecně	348
8.2	Určení obsahu povinnosti plnit	350
8.3	Výklad doložky o vyloučení práva z vadného plnění	351
8.3.1	Obecně	351
8.3.2	Požadavek restriktivního výkladu?	352
8.4	Zlý úmysl zcizitele	357
8.4.1	Vznik vady po uzavření smlouvy	357
8.4.2	Vznik vady před uzavřením smlouvy (vada lstivě zastřená)	358
8.5	Dílčí shrnutí	362

9. Vědomé nabytí cizí věci (§ 1920 odst. 2 ObčZ).....	363
9.1 Obecně.....	363
9.2 Vývoj pravidla a stanovisko zahraniční nauky	364
9.2.1 Vývoj textace	364
9.2.2 Ospravedlnění pravidla	365
9.2.3 Omezená aplikovatelnost	366
9.3 Vlastní stanovisko	367
9.3.1 Zákaz venire contra factum proprium.....	367
9.3.2 Odchylný smluvní obsah.....	369
9.3.3 Věcná působnost	370
9.3.4 Právní postavení nabyvatele	371
9.4 Dílčí shrnutí	372
Závěr	373
Seznam použitých zdrojů	383
Věcný rejstřík.....	410